

การพัฒนาโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3*

สิงห์เพชร สุทธิ**

ปรีชา วิหค ไต***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา ดังนี้ 1) ออกแบบและสร้างโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 และ 2) ทดลองใช้โปรแกรมสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา เครื่องมือในการวิจัยได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา แบบประเมินผลการใช้โปรแกรม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้รับผิดชอบงานแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 3 โรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. โปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ด้านคือ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน 2) ด้านคุณภาพการดำเนินงานแนะแนว 3) ด้านคุณภาพการบริหารจัดการแนะแนว โดยโปรแกรมสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพด้านความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.52)

2. โปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีประสิทธิภาพในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.48) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านปัจจัยนำเข้าโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.47) รองลงมาคือด้านผลลัพธ์ที่ได้จากโปรแกรม ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.48) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการใช้งานและความสามารถของโปรแกรมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.49)

คำสำคัญ: โปรแกรมสารสนเทศ, การบริหารงานแนะแนว

* คอยูนิฟิเคชันสาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น, 2559

** นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น, Email: singphet001@gmail.com

*** รองศาสตราจารย์, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

The Development of Information Program for Guidance Administration of Schools under the Office of Phitsanulok Primary Educational Service Area 3*

*Singphet Sutthi***

*Preecha Wihokto****

Abstract

This research aimed to develop the Information Program for Guidance Administration of Schools under the Office of Phitsanulok Primary Educational Service Area 3. Research methodology used was research and development as follows: 1) Designing and developing the Information Program for Guidance Administration of Schools under the Office of Phitsanulok Primary Educational Service Area 3. 2) Trying-out the developed Information Program for Guidance Administration of Schools under the Office of Phitsanulok Primary Educational Service Area 3 for quality assurance of guidance administration. The research instruments were a program suitability and feasibility assessment form, the Information Program for Guidance Administration of Schools, and a program application evaluation form. The research samples comprised school administrators and people responsible for guidance work of 3 schools under the Office of Phitsanulok Primary Educational Service Area 3. Data were analyzed by employing content analysis, mean and standard deviation. The research findings were as follows:

1. The Information Program for Guidance Administration of Schools under the Office of Phitsanulok Primary Educational Service Area 3 comprises three components, namely 1) quality of students, 2) quality of guidance procedure, 3) quality of guidance administration. It was found that the quality of the developed information program in the suitability aspect was at the highest level ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.74).

2. The efficiency of the Information Program for Guidance Administration of Schools under the Office of Phitsanulok Primary Educational Service Area 3, overall, was at the highest level ($\bar{X} = 4.63$, S.D.=0.48), top ranking by the aspect of using the program as an input factor for guidance administration ($\bar{X} = 4.66$, S.D.=0.49), followed by results obtained from the program ($\bar{X} = 4.64$, S.D.=0.48) and bottom ranking by program application and ability aspect ($\bar{X} = 4.60$, S.D.=0.49).

Keywords: Information Program, Guidance Administration

* Research Article from thesis for the Doctor of Philosophy Degree in Education Administration Program, Western University, 2016

** Student in Doctor of Philosophy Degree in Education Administration Program, Western University, Email: singphet001@gmail.com

*** Associate Professor in Education Administration Program, Western University

บทนำ

ปัจจุบันโลกได้พัฒนาอย่างรวดเร็วในทุกๆด้าน ประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่การแข่งขันในเวทีโลกและอยู่ในกระแสของโลกาภิวัตน์ภายใต้อิทธิพลของข้อมูลข่าวสารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วจะต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพทางเศรษฐกิจสังคม การเมืองเทคโนโลยีที่ต้องปรับตัวตามกระแสการเปลี่ยนแปลงนั้นย่อมส่งผลกระทบต่อระบบการบริหารการศึกษาของประเทศเป็นสำคัญทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณและแผนงาน สำหรับด้านการบริหารงานทั่วไปหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้แก่งานแนะแนว ส่วนมีความสำคัญทั้งสิ้น บุคลากรมีความรู้ด้านเทคโนโลยีที่ดีขึ้น มีทักษะในการปฏิบัติงาน การให้ข้อมูลข่าวสาร การให้การศึกษแก่นักเรียน การรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศแล้วแต่จะเป็นเครื่องมือจัดการความรู้ การให้การศึกษแก่นักเรียน การรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศแล้วแต่จะเป็นเครื่องมือจัดการความรู้ สำหรับครูแนะแนวของสถานศึกษาต่างๆไม่ว่าทางด้านใดก็ตามจะส่งผลทำให้ผู้บริหารสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารและโรงเรียนให้ก้าวเข้าสู่การแข่งขันในระดับนานาชาติ และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาการจัดการสำหรับครูแนะแนวของสถานศึกษา ทั้งยังส่งเสริมสนับสนุนประเทศให้มีศักยภาพของงานบริหารงานสำหรับครูแนะแนวของสถานศึกษา

ปัจจุบันผู้บริหารงานด้านแนะแนวจะต้องก้าวเข้าสู่สังคมที่ใช้ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศหรือที่ส่วนใหญ่จะรู้จักในนามของโปรแกรมสารสนเทศเป็นสังคมเทคโนโลยีแห่งการเรียนรู้ที่ทันสมัย เพราะมีสิ่งใหม่ๆเกิดขึ้นตลอดเวลาหากผู้บริหารงานแนะแนวโรงเรียนบ้านหนองหินไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศดังกล่าวได้จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีเพื่อจัดการสารสนเทศงานบริหารงานแนะแนวโรงเรียนเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและปรับให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมซึ่งเฮจ จี เวลส์ (H.G.Wells) และอาร์โนลด์ ทอยน์บี (Arnold Toynbee) นักประวัติศาสตร์ชาวอังกฤษ ได้กล่าวไว้ว่าประวัติศาสตร์ของมวลมนุษยชาตินั้นเป็นกระบวนการวิ่งไล่กวตริระหว่างความหายนะกับการศึกษาหากการศึกษาก้าวไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกความหายนะก็ถึงมาถึงมวลมนุษย์ในที่สุด (วิชัย วงศ์ใหญ่, 2543)

ภารกิจหลักของงานบริหารการศึกษา ระดับประถมศึกษาซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 4 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานการเงิน งานบริหารงานทั่วไปภารกิจหลักทั้ง 4 งานนี้ถือว่า งานวิชาการเป็นงานสำคัญที่สุด ที่จะต้องเร่งส่งเสริม สนับสนุน และปรับปรุงคุณภาพ ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นจากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ปัจจัย หรือองค์ประกอบหลักก็คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมของครอบครัว ด้านโรงเรียน ซึ่งตรงกับแนวความคิดของ ฮาวิกเอิร์ท และนิวกราทเทน (Harvighurst, Neugraten, 1967) ที่ว่าตัวบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนประกอบด้วย องค์ประกอบด้านความสามารถที่ติดตัวมาแต่กำเนิด

องค์ประกอบด้านชีวิตและการอบรมในครอบครัว นักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนได้ดี จะต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมจากทางบ้านอย่างเหมาะสม โดยผู้ปกครองต้องมีเวลาให้แก่ นักเรียน หาวิธีการช่วยเหลือดูแลเอาใจใส่ เพื่อจะช่วยให้ นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนอาจส่งเสริม สนับสนุนการเรียนด้วยกลวิธีและแรงจูงใจต่าง ๆ อย่างจริงจัง

ดังนั้นสถานศึกษาได้มีการพัฒนาโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารด้านต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวก ประหยัด ลดค่าใช้จ่ายและงบประมาณด้านต่าง ๆ ของงานบริหาร โรงเรียน โดยประเด็นสำคัญที่ต้องคำนึงถึง คือ การบริหารงานแผนของสถานศึกษา การประเมินผลการบริหารงาน โดยพบว่า มีรูปแบบ วิธีการจัดการบริหารงานแผนของสถานศึกษา และแนวทางการปฏิบัติการบริหารงานที่หลากหลายและแตกต่างกันไปตามนโยบาย บริบท และเกณฑ์มาตรฐานของบริหารงานแผนของแต่ละโรงเรียน โดยมีรูปแบบและวิธีการวัดประเมินผล การตรวจสอบ การติดตามผล การบริหารงานแผนโรงเรียน ดังงานวิจัยของสุมาลี สังข์ศรี และคณะ (2546) ที่พบว่าระบบการบริหารงานโดยใช้โปรแกรมเพื่อการบริหารของสถานศึกษาด้วยคอมพิวเตอร์เป็นทางเลือกหนึ่งของการส่งเสริมให้ผู้บริหารผู้วิจัยจึงได้มุ่งพัฒนาโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแผนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของครูแผนของสถานศึกษา และยังเป็น การลดภาระงานด้านการสืบค้นหาเนื้อหาและการจัดเก็บเอกสารต่าง ๆ ซึ่งไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจเพื่อการพัฒนาแผนของสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนา โปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแผนของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแผนของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารเพื่อเป็นแนวคิดพื้นฐานในการวิจัย 3 ประเด็น ดังนี้ 1) แนวคิดที่เกี่ยวกับสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแผนของสถานศึกษา สารสนเทศเพื่อการบริหารงานแผนภายในสถานศึกษา ความสำคัญของสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแผนภายในสถานศึกษา ความสำคัญของการบริหารงาน แผนภายในสถานศึกษาแนวทางการบริหารงานแผนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขอบข่ายการดำเนินงานบริหารงานแผนภายในสถานศึกษา ทฤษฎีเกี่ยวกับสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแผนภายในสถานศึกษา (ปกรณัม ปรียากรณ์, 2542; สริต วิจิตร โชติ,

2550; เกริกไกร แก้วล้วน, 2552; ศิวนาถ นันทพิชัย, 2552; ศักดิ์สิน ประวะกุล, 2553; อนุชิตชาญชัย นาคี, 2555) 2) การพัฒนาโปรแกรมสารสนเทศ ขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมสารสนเทศ การพัฒนาโปรแกรม MIS ลักษณะโปรแกรมสารสนเทศที่ดี ลักษณะโปรแกรมสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพ (อนุชา สุธธา, 2551; อำไพ พรประเสริฐสกุล, 2543; กัญญา วังศรี และพลพิทักษ์ พวงมาลา, 2544; Boone, Edgar J. (1992) และ 3) หลักการและแนวคิดในการจัดการศึกษา บทบาทหน้าที่และภารกิจของสถานศึกษา โครงสร้างการบริหารงานและแนวภายในสถานศึกษา ข้อมูลสารสนเทศที่ใช้ในการบริหารงานและแนวภายในสถานศึกษา (มาพร หล่อสมฤดี, 2544; Valacich J. S., George J. F. and Hoffer J. A., 2001)

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานและแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานและแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 เป็นการศึกษาวิจัยและพัฒนา (Research and Development) แบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

ในขั้นตอนการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยนี้ผู้วิจัยกำหนดดำเนินการเพื่อศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวคิดพื้นฐานในการวิจัยมีรายละเอียด ดังนี้

แหล่งข้อมูล ได้แก่ เอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานและแนวของสถานศึกษา ซึ่งได้มาจากการพิจารณาเลือกตามขั้นตอนการออกแบบและสร้างโปรแกรม จำนวน 60 เล่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลซึ่งมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิดที่กำหนดประเด็นการบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับ 1) แนวคิดที่เกี่ยวกับสารสนเทศเพื่อการบริหารงานและแนวของสถานศึกษา 2) การพัฒนาโปรแกรมสารสนเทศ และ 3) หลักการและแนวคิดในการจัดการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการศึกษาค้นคว้าหลักการแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานและแนวของสถานศึกษา จากเอกสาร ตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปเชื่อมโยงประเด็นสำคัญ

ขั้นที่ 2 การออกแบบและสร้าง โปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

หลังจากที่ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยแล้วผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดที่ได้มาวิเคราะห์และออกแบบผังชุดคำสั่ง โครงสร้างและเขียน โปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาและตรวจสอบความเหมาะสมและเป็นไปได้ของโปรแกรม โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์และการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์และการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ผังชุดคำสั่ง/โครงสร้างของโปรแกรมและโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 2) แบบประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของโปรแกรม

การรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group) ในการประเมินความเหมาะสมและเป็นไปได้ของโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) การหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นที่ 3 การทดลองใช้โปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

ผู้วิจัยได้นำโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ที่ผ่านการประเมินโดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมาทดลองใช้กับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากร ได้แก่ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 สำหรับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ได้มาโดยการเลือกตามความสมัครใจจำนวน 3 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้รับผิดชอบงานแนะแนวของสถานศึกษา รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 6 คน โดยมีเกณฑ์การพิจารณาสถานศึกษา ดังนี้ 1) เป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูแนะแนวยินดีที่จะทดลองใช้โปรแกรม 2) เป็นโรงเรียนมีความพร้อมเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตที่สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ และ 3) เป็นโรงเรียนที่มีครูทำหน้าที่รับผิดชอบงานแนะแนวโดยตรงและมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) โปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 2) แบบประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านการใช้งานและความสามารถของโปรแกรม และด้านผลลัพธ์ที่ได้จากโปรแกรม

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยนำโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาไปให้กลุ่มตัวอย่างทดลองใช้และให้ตอบแบบประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. โปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้านคือ 1) งานศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนรายบุคคล 2) งานให้บริการสารสนเทศ 3) งานให้คำปรึกษา 4) งานการจัดวางตัวบุคคล 5) งานติดตามประเมินผล โดยโปรแกรมสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพด้านความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.52)

2. โปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีประสิทธิภาพในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.48) โดยด้านที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดคือ ด้านปัจจัยนำเข้าโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนของสถานศึกษาอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.47) รองลงมาคือด้านผลลัพธ์ที่ได้จากโปรแกรมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.48) และด้านที่มีประสิทธิภาพน้อยที่สุดคือด้านการใช้งานและความสามารถของโปรแกรมอยู่ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.49)

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 สามารถอภิปรายผลตามกรอบการวิจัยดังนี้

1. โปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ด้านคือ 1) งานศึกษาและรวบรวมข้อมูล

นักเรียนรายบุคคล 2) งานให้บริการสารสนเทศ 3) งานให้คำปรึกษา 4) งานการจัดวางตัวบุคคล 5) งานติดตามประเมินผล โดยโปรแกรมสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพด้านความเหมาะสมในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้พัฒนาโปรแกรมตามกรอบแนวคิดการวิจัยที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารของ นักวิชาการและนักวิจัย อาทิ อำไพ พรประเสริฐสกุล (2543), กัญญา วังศรี และพลพิทักษ์ พวงมาลา (2544) ศิริลักษณ์ โรจนกิจอำนวย (2545) สุมาลี สังข์ศรี (2552) และ Kendall, K. E., and Kendall, J. E., (2005) ซึ่ง ได้ให้แนวทางการออกแบบและสร้างโปรแกรมสารสนเทศไว้สอดคล้องกันว่าการสร้างโปรแกรมขึ้นมา เพื่อใช้ประโยชน์ในงานหรือระบบงานหนึ่ง ๆ ซึ่งแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ ปัญหา (Analyze the Problem) ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบโปรแกรม (Design a Program) ขั้นตอนที่ 3 การ เขียนโค้ด (Coding) ขั้นตอนที่ 4 การทดสอบโปรแกรม (Testing) และขั้นตอนที่ 5 การบำรุงรักษา (Maintenance) และเป็นไปตามแนวคิดของโอภาส เอี่ยมสิริวงศ์ (2554) ที่กล่าวว่ากระบวนการหรือขั้นตอน การจัดระบบสารสนเทศที่ดีจะทำให้ได้สารสนเทศที่มีคุณภาพ ตรงกับความต้องการของผู้ใช้ โดยทั่วไป การจัดระบบสารสนเทศ จะมีขั้นตอนการดำเนินงานหลัก ๆ 5 ขั้นตอน คือ 1) การรวบรวมข้อมูล 2) การตรวจสอบข้อมูล 3) การประมวลผลข้อมูล 4) การนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ และ 5) การจัดเก็บ ข้อมูลและสารสนเทศ ตามลำดับ

2. โปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีประสิทธิภาพโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้านพบว่า ด้านที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดคือ ด้านที่ 1 ปัจจัยนำเข้าโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา มีประสิทธิภาพอยู่ระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านที่ 3 ผลลัพธ์ที่ได้ จากโปรแกรมมีประสิทธิภาพอยู่ระดับมากที่สุดและด้านที่มีประสิทธิภาพน้อยที่สุดคือ ด้านที่ 2 การใช้งานและความสามารถของโปรแกรมมีประสิทธิภาพอยู่ระดับมากที่สุดทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในกระบวนการ วิจัยที่พัฒนาตามขั้นตอนเริ่มจากขั้นตอนที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ผลการวิเคราะห์ (Content Analysis) พบว่า เพื่อการบริหารงานแนะแนวของ มีประเด็นสำคัญคือความหมายของสารสนเทศ เพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา ความสำคัญของสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของ สถานศึกษา ระบบการสนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร (DSS) พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด มาตรา 24 และมาตรา 30 กล่าวว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ กำหนดให้สถานศึกษาต้องสนับสนุน ให้ผู้สอน สามารถจัดบรรยากาศ และใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมพัฒนาการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้และมีความรอบรู้และแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการ ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและสร้าง โปรแกรมสารสนเทศเพื่อ

การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา ผลการนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาออกแบบพัฒนาและสร้างโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา โดยต้องครอบคลุมทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการ (process) ผลลัพธ์ (Output) และการป้อนข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้โปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยการนำเครื่องมือที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้เก็บรวบรวมข้อมูล กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 โรงเรียนใช้วิธีการส่งโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 และคู่มือการใช้โปรแกรม และแบบประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ไปให้กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 113 โรงเรียน ไปทางไปรษณีย์ และการเก็บรวบรวมด้วยตนเองบางส่วน แล้วนำผลมาวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการคำนวณและแปลผลการประเมินประสิทธิภาพของโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 การนำโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 นั้น มีการพัฒนางานสารสนเทศอย่างเป็นระบบมีการให้ความรู้แก่ ครูอาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา วิเคราะห์นโยบายด้านสารสนเทศเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ สร้างเสริมบุคลากรให้เกิดความตระหนักในคุณค่าของสารสนเทศ มีการปรับเปลี่ยนค่านิยมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ (DSS) ที่จะยังประโยชน์สูงสุดด้านการบริหารกับผู้บริหารสถานศึกษา มีการส่งเสริม กระตุ้นบุคลากร กำหนดบุคลากรที่รับผิดชอบในการสำรวจหรือเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำสารสนเทศ นิเทศ ติดตามประเมินผลงานเกี่ยวกับสารสนเทศเป็นระยะ มีการให้ความช่วยเหลือ ร่วมมือ ประสานงานของบุคลากร ส่งเสริมบุคลากรให้มีส่วนร่วมในการจัดทำและใช้สารสนเทศในการปฏิบัติงานต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารควรจัดทำแผนการพัฒนาระบบสารสนเทศของสถานศึกษา ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษากำหนด ตลอดจนให้แนวทางการปฏิบัติกับผู้ได้บังคับบัญชาในทางเดียวกัน

2. ควรส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และสามารถใช้สารสนเทศได้ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในระหว่างการทำงาน
3. ควรมีผู้ควบคุมในการรับผิดชอบดูแลให้บริการการใช้สารสนเทศแก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา
4. ควรมีการเผยแพร่สารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาสถานศึกษาบนเครือข่ายเพื่อหน่วยงานองค์กรที่สนใจได้นำไปทดลองใช้ในการบริหารงาน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาการนำโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาไปใช้และติดตามผลในระยะยาวเพื่อศึกษาความเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2. ควรมีการวิจัยและพัฒนาระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการเก็บข้อมูลนักเรียน โดยให้นักเรียนเป็นผู้ใช้และเป็นผู้รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับตนเอง
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อศึกษาผลกระทบจากการนำโปรแกรมสารสนเทศเพื่อการบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษาไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- กัญญา วังศรี และพลพิทักษ์ พวงมาลา. (2544). *การพัฒนาเว็บไซต์ของโรงพยาบาล ศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เกริกไกร แก้วล้วน. (2552). ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) เพื่อการบริหารการศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *สารมนุษยศาสตร์*. 5(2), 29-39.
- ปกรณ์ ปรียากรณ์. (2542). *การบริหารโครงการ: แนวคิดและแนวทางในการสร้างความสำเร็จ*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ลักขณา สริวัฒน์. (2543). *การแนะแนวเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิชัย วงศ์ใหญ่. (2543). *การพัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ศักดิ์สิน ปะวะกุล. (2553). *การพัฒนาระบบสารสนเทศงานแนะแนวโรงเรียนเลิงนงกา อำเภอเลิงนงกา จังหวัดยโสธร*. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริลักษณ์ โรจนกิจอำนวย. (2545). *การออกแบบและบริหารฐานข้อมูล: Database Design and Administration*. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.

คิวนาด นันทพิชัย. (2552). *การจัดการศึกษาของหลักสูตรการจัดการสารสนเทศ. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.*

สรีต วิจิตร โชติ. (2550). *การจัดระบบสารสนเทศเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.*

อนุชา สุธธา. (2551). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การใช้โปรแกรม SwishMax. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอุตสาหกรรม. (เทคโนโลยีเทคนิคศึกษา). สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.*

อนุชิตชาญชัย นาดิ. (2555). *การพัฒนาระบบสารสนเทศงานแนะแนวโรงเรียนกวางโจนศึกษาอำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ. การค้นคว้าอิสระ. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*

โอภาส เอี่ยมสิริวงศ์. (2554). *การวิเคราะห์และออกแบบระบบ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.*

อำไพ พรประเสริฐสกุล. (2543). *การวิเคราะห์และออกแบบระบบ (System Analysis and Design). กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.*

Kendall K. E. and Kendall J. E. (2005). *Systems Analysis and Design. 6th ed. Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall.*

Boone Edgar J. (1992). *Developing programmer in aducation. New Jersey: Prentice Hall.*

Valacich J. S., George J. F. and Hoffer J. A. (2001). *Essentials of Systems Analysis And Design. Upper Saddle River, N.J.: Prentice Hall.*
